

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060207

DOM
2020-06-11
Stockholm

Mål nr
P 6418-19

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Östersunds tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2019-05-16 i mål nr P 3524-18, se bilaga A

PARTER

Klagande

Ullådalstugan i Åre AB, 556738-9720

Ombud: holmgrenhansson ADVOKATBYRÅ AB

Motpart

Naturskyddsföreningen i Åre

SAKEN

Bygglov för lägenhetshotell på fastigheterna XX m.fl. i Åre kommun

---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 1601611

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Ullådsstugan i Åre AB har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen i första hand ska avvisa Naturskyddsföreningen i Åres överklagande av Samhällsbyggnadsnämnden i Åre kommuns beslut att ge bygglov. I andra hand har bolaget yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska fastställa nämndens beslut att ge bygglov.

Naturskyddsföreningen i Åre har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

Parterna har i allt väsentligt åberopat samma grunder och omständigheter som i underinstanserna. Bolaget har tillagt följande. Århuskonventionen ger ingen rätt för miljöorganisationer att överklaga beslut om bygglov. Lagstiftaren har begränsat miljöorganisationers klagorätt till att avse detaljplaner. Det finns därför inte något processuellt utrymme i den svenska lagstiftningen som gör det möjligt att genom praxis utsträcka miljöorganisationers klagorätt till att även avse bygglov.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen har funnit att föreningen har klagorätt. Efter mark- och miljödomstolens dom har Högsta domstolen uttalat att bestämmelserna om klagorätt i 13 kap. 8 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, och 42 § förvaltningslagen (2017:900) ska ges en tolkning som innebär att miljöorganisationer har klagorätt i fråga om bygglovsbeslut som aktualiserar hänsynstaganden som mer tydligt är relaterade till miljön och naturskyddet (Högsta domstolens beslut den 11 mars 2020 i mål nr Ö 6017-18). Mark- och miljööverdomstolen bedömer att bygglovsbeslutet i detta fall är relaterat till miljön och naturskyddet på sådant sätt att föreningen har klagorätt och kommer alltså inte till någon annan slutsats än mark- och miljödomstolen i den delen.

Mark- och miljööverdomstolen har då att pröva frågan om bygglov kan ges. Mark- och miljödomstolen har bedömt att den lovsökta åtgärden inte är en sådan mindre avvikelse som avses i 9 kap. 31 b § 1 PBL. Mark- och miljööverdomstolen delar den

bedömningen. Bolaget har dock även anfört att åtgärden är av begränsad omfattning och nödvändig för att området ska kunna användas och bebyggas på ett ändamålsenligt sätt och att bygglov därför kan ges med stöd av punkten 2 i den nämnda bestämmelsen.

Den aktuella detaljplanen är framtagen specifikt för ett hotellprojekt och innebär bland annat att viss mark inte får bebyggas. I planbeskrivningen anges bland annat att det är av stor vikt att byggnadens utformning och placering anpassas väl till platsens unika läge i fjällmiljö. Det sökta bygglovet skulle innebära att en mycket stor del av den mark som inte får bebyggas tas i anspråk. Det kan därmed inte anses vara fråga om en åtgärd av begränsad omfattning. Det finns alltså inte förutsättningar att ge bygglov. Överklagandet ska därför avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Ylva Osvald, tekniska rådet Börje Nordström, hovrättsrådet Ralf Järtelius och tf. hovrättsassessorn Hannah Grahn, referent.

Föredragande har varit Filip Fava.

ÖSTERSUNDS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2019-05-16
meddelad i
Östersund

Mål nr P 3524-18

PARTER

Klagande

Ullådalstugan i Åre AB

Ombud: holmgrenhansson ADVOKATBYRÅ AB

Ombud: holmgrenhansson ADVOKATBYRÅ AB

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Jämtlands läns beslut 2018-11-14 i ärende nr 403-4861-18,
se **bilaga 1**

SAKEN

Överklagande av Samhällsbyggnadsnämndens, Åre kommuns beslut om bygglov
på fastigheterna XX och YY, ZZ i Åre kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Samhällsbyggnadsnämnden i Åre kommun antog den 9 februari 2017 detaljplan för Ullådalen. Planen vann laga kraft den 7 mars 2017.

Ullådalsstugan i Åre AB ansökte därefter om bygglov för nybyggnad av lägenhets-hotell på fastigheterna YY och XX i Åre kommun. Bygglov be-viljades av samhällsbyggnadsnämnden den 5 juni 2018. Beslutet överklagades av bl.a. Naturskyddsföreningen. Länsstyrelsen upphävde i beslut av den 14 november 2018 nämndens beslut. Länsstyrelsens beslut har nu överklagats av Ullådalsstugan i Åre AB till mark- och miljödomstolen.

Mark- och miljödomstolen har avgjort målet utan föregående skriftväxling i enlighet med 15 § andra stycket 1 lagen (1996:242) om domstolsärenden.

YRKANDEN M.M.

Ullådalsstugan i Åre AB (klaganden) har yrkat att mark- och miljödomstolen med upphävande av länsstyrelsens beslut sak fastställa nämndens beslut att meddela bygglov. Till stöd för sin talan har klaganden anfört i huvudsak följande.

Länsstyrelsens beslut att tillerkänna Naturskyddsföreningen talerätt är felaktigt

Länsstyrelsen har genom det överklagade beslutet tillerkänt Naturskyddsföreningen i Åre talerätt utifrån bestämmelserna i Århuskonventionen.

Talerätt enligt artikel 9.2

Länsstyrelsen konstaterar att en miljökonsekvensbeskrivning upprättats inom ramen för den detaljplan som föregick bygglovsprövningen eftersom uppförandet av lägenhetshotellet i fråga kunde antas få en betydande miljöpåverkan enligt miljöbalkens bestämmelser. Länsstyrelsen har mot denna bakgrund dragit slutsatsen att även beslutet om bygglov kan anses utgöra ett beslut som har betydande påverkan på miljön enligt artikel 6.1.b i Århuskonventionen, och att Naturskyddsföreningen i Åre därför har rätt att föra talan mot beslutet enligt artikel 9.2 i konventionen.

Mot bakgrund av att lägenhetshotellets miljöpåverkan redan har prövats och godtagits inom ramen för den lagakraftvunna detaljplanen så är Länsstyrelsens slutsats i denna del felaktig.

Uppförandet av lägenhetshotellet är mycket riktigt en sådan verksamhet som enligt miljöbalken kan antas få en betydande miljöpåverkan. Inom detaljplanearbetet har således en miljökonsekvensbeskrivning upprättats. Detta innebär att bygglovs miljökonsekvenser redan har prövats inom ramen för planarbetet som föregått bygglov. Kommunens beslut har inte inneburit någon prövning av lägenhetshotellets miljöpåverkan utan endast en prövning av om sökt bygglov kan godkännas inom ramen för gällande detaljplan. Kommunens bygglovsbeslut är därmed inte ett sådant beslut som haft någon faktisk påverkan på miljön utöver vad som redan godtagits inom ramen för detaljplanen. Eftersom kommunens beslut att meddela bygglov inte är ett beslut som medför en betydande miljöpåverkan finns inte heller någon rätt för Naturskyddsföreningen att föra talan mot beslutet med stöd av artikel 6.1.b och 9.2 i Århuskonventionen.

Att det beviljade bygglovets i viss mån avviker från detaljplanen vad avser byggnadens placering saknar betydelse i denna del eftersom kommunen bedömt att avvikelserna är av begränsad omfattning och förenliga med detaljplanens syfte och därmed kan godtas enligt 9 kap. 31 § b plan- och bygglagen (2010:900), nedan PBL.

Den mindre avvikelse som förskjutning av byggnadens läge 5-10 meter västerut medför innebär heller inte några negativa konsekvenser för naturmiljön i området i förhållande till vad som redan godtagits genom detaljplanen. Den nya placeringen av byggnaden kommer tvärt om att innebära en mindre påverkan på naturmiljön eftersom de volymer som behöver schaktas vid uppförandet kraftigt minskas genom den justerade placeringen. Byggnadens påverkan på landskapsbilden kommer också att reduceras tack vare byggnadens justerade placering då hotellet därmed bättre kan anpassas till terrängen. Det faktum att lägenhetshotellet enligt meddelat bygglov kommer innehålla något fler lägenheter än vad som framgår av

miljökonsekvensbeskrivningen som legat till grund för detaljplanen är inget som kommer öka lägenhetshotellets påverkan på omgivningen annat än marginellt. De negativa konsekvenser som uppmärksammats i miljökonsekvensbeskrivningen rör påverkan på den biologiska mångfalden och intilliggande vattenområden under byggtiden och därefter påverkan på landskapsbilden. Att lägenhetshotellet får fler lägenheter än vad som redogjorts för i miljökonsekvensbeskrivningen är inget som påverkar någon av dessa faktorer och som nämnts ovan kommer den justerade placeringen av byggnaden innebära att byggnationens påverkan på naturmiljön och landskapsbilden begränsas jämfört med vad som godtagits i detaljplanen. Nu sagda styrks även av yttrande från HL vid Sweco som även utfört miljökonsekvensbeskrivningen. Av yttrandet framgår att HL ur miljöhänsyn förordar den justerade placeringen av byggnaden.

Sammanfattningsvis har alltså kommunens beslut att bevilja bygglov inneburit att lov getts för en åtgärd med en avsevärt mindre miljöpåverkan än vad som redan tidigare godtagits genom detaljplanen. Även detta talar med styrka för att det är orimligt att anse att kommunens beslut att bevilja bygglov skulle kunna anses utgöra ett beslut som innebär en betydande påverkan på miljön enligt artikel 6.1.b i Århuskonventionen.

Byggnaden är även helt planenlig både vad avser byggnadsarea och höjd. Lägenhetshotellet har genom meddelat bygglov visserligen getts en något ändrad utformning och något fler lägenheter än vad som framgår av illustrationsförslaget i miljökonsekvensbeskrivningen. Det är dock miljöpåverkan av den byggrätt som detaljplanen medger som prövats och godtagits inom ramen för planarbetet och inte miljöpåverkan av det illustrationsförslag som finns i miljökonsekvensbeskrivningen. Att byggnadens utformning till viss del avviker från illustrationsförslaget innebär alltså inte heller det att kommunen gjort någon prövning av miljöpåverkan av bygglov utöver vad som redan godtagits inom ramen för detaljplanen.

Det kan vidare konstateras att länsstyrelsens beslut, för det fall detta skulle stå sig, skulle få som konsekvens att föreningar per automatik ges rätt att föra talan mot

samtliga bygglov som meddelats inom ett detaljplanelagt område vars planläggning föregåtts av en miljökonsekvensbeskrivning. Att föreningar ska ges en sådan omfattande rätt att föra talan mot i princip samtliga bygglov som meddelas i landet kan inte ha varit lagstiftarens avsikt. Särskilt inte när miljökonsekvenserna för planerade byggnationer inom ett detaljplanelagt område redan prövats inom ramen för framtagandet av detaljplanen samt eventuell efterföljande domstolsprövning.

Talerätt enligt artikel 9.3

Enligt artikel 9.3 har den allmänhet som uppfyller eventuella kriterier i nationell lagstiftning rätt att få handlingar och underlåtenheter av personer och myndigheter som strider mot den nationella miljölagstiftningen prövad av domstol eller i administrativ ordning.

Länsstyrelsen har i sitt avgörande hänvisat till en dom från Högsta förvaltningsdomstolen meddelad den 29 januari 2018 i mål nr 593-17. I avgörandet tillerkände Högsta förvaltningsdomstolen en ideell förening klagorätt av ett beslut enligt kulturmiljölagen med hänvisning till artikel 9.3 Århuskonventionen. Högsta förvaltningsdomstolen ansåg att för att säkerställa tillgång till effektiva rättsmedel för allmänheten enligt Århuskonventionen, bör klagorätt ges till föreningar när det gäller miljörelaterade beslut enligt kulturmiljölagen. Länsstyrelsen har utifrån Högsta förvaltningsdomstolens avgörande dragit slutsatsen att Naturskyddsföreningen i Åre på motsvarande sätt ska ges rätt att föra talan mot det aktuella bygglovet.

Som nämnts i avsnittet ovan har det aktuella bygglovet för lägenhetshotellet fattats utifrån gällande detaljplan. Detaljplanens antagande har föregåtts av ett planförfarande vari planens miljöpåverkan bedömts som godtagbar utifrån den miljökonsekvensbeskrivning som gjorts. Miljöpåverkan av den byggnation som det överklagade bygglovet avser har därmed redan prövats vid antagandet av detaljplanen. Eftersom miljökonsekvenserna av den planerade byggnationen redan prövats kan beslutet att meddela bygglov inte anses vara ett beslut som varken rör, eller strider mot, den nationella miljölagstiftningen och det föreligger därmed inte någon rätt för Naturskyddsföreningen att föra talan mot beslutet enligt artikel 9.3 i

Århuskonventionen. Detta ska jämföras med avgörandet från Högsta förvaltningsdomstolen som länsstyrelsen hänvisat till där den ideella föreningen inte tidigare haft möjlighet att få miljökonsekvenserna av beslutet enligt kulturmiljölagen prövade.

Mark- och miljööverdomstolen har genom dom den 22 november 2018 i mål nr P 2921-18 gett Naturskyddsföreningen i Varberg rätt att föra talan mot ett bygglov som meddelats för ett större enbostadshus med hänvisning till artikel 9.3 i Århuskonventionen. Med anledning av detta vill vi peka på att förutsättningarna i avgörandet från Mark- och miljööverdomstolen skiljer sig väsentligt från förutsättningarna i detta mål. Dels låg platsen för det tilltänkta enbostadshuset utom detaljplan vilket innebär att någon prövning av miljökonsekvenserna av byggnationen inte tidigare gjorts till skillnad från vad som är fallet i detta mål där byggnationens miljöpåverkan redan prövats inom ramen för gällande detaljplan. Vidare låg platsen för det sökta bygglovet i ett område som i den kommunala översiktsplanen pekats ut som ekologiskt särskilt känsligt med särskilt höga värden för naturvård, friluftsliv och kulturmiljövård. Detta ska jämföras med förevarande fall där lägenhetshotellet avses placeras inom ett område som enligt gällande översiktsplan ligger inom det alpina skidområdet och att platsen är ett servicecentrum med syfte att möjliggöra skidåkning. Meddelat bygglov kommer alltså inte innebära någon förändrad markanvändning. Av gjord miljökonsekvensbeskrivning framgår även att platsen för den planerade byggnationen redan är idag till stor del är exploaterad och upptas av befintlig skidstuga med tillhörande parkering och hårdgjorda ytor.

Den planerade byggnationen är en avvikelse av begränsad omfattning

Det bygglov som meddelats innebär som beskrivits ovan att en del av lägenhetshotellet placeras på punktprickad mark och åtgärden skulle i den delen i och för sig kunna anses vara i strid mot detaljplanen. Förskjutningen innebär dock att man uppnår såväl den efterfrågade utformningen som terränganpassningen i detaljplanen. Möjlighet finns då att bevilja bygglov med stöd av 9 kap. 31 § b PBL. Enligt denna bestämmelse får bygglov ges för en åtgärd som avviker från en detaljplan, om avvikelsen är förenlig med detaljplanens eller områdes-

bestämmelsernas syfte och åtgärden är av begränsad omfattning och nödvändig för att området ska kunna användas på ett ändamålsenligt sätt.

Av förarbetena till bestämmelsen framgår att den i första hand syftar till att öppna för avvikelser från de frivilliga bestämmelserna som reglerar placering, utformning och utförande av byggnadsverk. Som exempel nämns att det framför allt kan bli aktuellt i sådana projektanknutna detaljplaner, där projektering och planläggning sker parallellt och där det vid projekteringen visar sig att utformningen eller utförandet kan behöva justeras i förhållande till planbestämmelserna för att få godtagbara tekniska lösningar. En avsikt med bestämmelsen är således att göra det möjligt att godta vissa åtgärder som avviker från en plan men som är nödvändiga för att tillgodose behov som inte förutsågs när detaljplanen utformades. En grundläggande förutsättning för att en avvikelse ska kunna godtas enligt bestämmelsen är att avvikelsen är förenlig med detaljplanens eller områdesbestämmelsernas syfte. Som beskrivits ovan är en byggnad med den placering som lov nu söks för den åtgärd som bäst bedöms överstämja med planens syfte eftersom den, till skillnad från andra möjliga alternativ, möjliggör en god anpassning av byggnaden i förhållande till miljön. Den byggnad som lov söks för är därmed förenlig med planens syfte och hinder mot att bevilja bygglov föreligger inte av denna anledning. Att åtgärden ska vara av begränsad omfattning innebär att åtgärden inte kan tillåtas bli ett dominerande inslag i förhållande till de åtgärder som planen avser att möjliggöra i övrigt. Eftersom planen har som enda syfte att möjliggöra uppförandet av ett bågformat hotell på platsen är den avvikelse som bebyggandet av punktprickad mark kommer innebära att se som en åtgärd av begränsad omfattning i detta fall. Åtgärden att till viss del placera hotellet på punktprickad mark är nödvändigt för att hela området ska kunna användas på ett ändamålsenligt sätt. Detta eftersom detaljplanen har utformats på ett sådant sätt att det inte är möjligt att uppföra en byggnad som är ändamålsenlig eller i övrigt uppnår planens syfte utan att denna till del förläggs på punktprickad mark. Mot bakgrund av ovanstående har det varit korrekt av kommunen att bevilja sökt bygglov i enlighet med 9 kap. 31 § b PBL.

Mot denna bakgrund ska mark- och miljödomstolen, med ändring av länsstyrelsens beslut, i första hand avvisa Naturskyddsföreningen i Åres talan i målet. Vid bedömningen av denna fråga bör särskilt beaktas att Århuskonventionen har till syfte att säkerställa tillgång till effektiva rättsmedel för allmänheten och att allmänhetens tillgång till effektiva rättsmedel i detta fall redan tillgodosetts genom att byggnationens miljöpåverkan redan prövats inom ramen för gällande detaljplan vilken allmänheten haft möjlighet att överklaga. För det fall mark- och miljödomstolen finner att Naturskyddsföreningen ska tillerkännas klagorätt ska överklagandet avslås eftersom meddelat lov inte strider mot PBL.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut.

Frågan om talerätt

Mark- och miljödomstolen har inledningsvis att ta ställning till om Naturskyddsföreningen har haft talerätt och därmed haft rätt att överklaga nämndens beslut.

Frågan om talerätt i ärenden om lov regleras i 13 kap. 8§ PBL, vilken hänvisar till 41 § förvaltningslagen (2017:900). Där stadgas att beslut får överklagas av den som berörs, om beslutet går denne emot. I artikel 9.3 i Konventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor (Århuskonventionen, SÖ 2005:28), som både Sverige och EU är parter till, anges att den allmänhet som uppfyller eventuella kriterier i nationell rätt ska ha möjlighet att få handlingar och underlåtenheter som strider mot den nationella miljölagstiftningen prövade av domstol eller i administrativ ordning. Med allmänhet avses enligt artikel 2.4 i konventionen en eller flera fysiska eller juridiska personer och, i enlighet med nationell lagstiftning eller praxis, föreningar, organisationer eller grupper bestående av fysiska eller juridiska personer. De erbjudna rättsmedlen ska enligt artikel 9.4 i konventionen vara tillräckliga och effektiva.

EU-domstolen har uttalat (se domstolens dom den 8 mars 2011 i mål nr C-240/09) att artikel 9.3 i konventionen inte har direkt effekt i unionsrättslig mening men att artikeln innebär att det ankommer på nationella domstolar att i den utsträckning det är möjligt tolka den processuella rätten, avseende de villkor som ska vara uppfyllda för att få till stånd en prövning av domstol eller i administrativ ordning, så att den stämmer överens med såväl målen i artikel 9.3 i Århuskonventionen som målet att säkerställa ett effektivt domstolsskydd av rättigheterna enligt unionsrätten, så att en miljöorganisation ges möjlighet att väcka talan vid domstol mot ett beslut fattat efter ett administrativt förfarande som kan strida mot unionens miljölagstiftning.

En konventionsenlig tolkning av miljöorganisationers klagorätt enligt artikel 9.3 har, även när det rör sig om förhållanden som inte omfattas av unionsrätten, gjorts i flera avgöranden från Högsta förvaltningsdomstolen och Mark- och miljööverdomstolen (se HFD 2014 ref. 8, HFD 2015 ref. 79, HFD 2018 ref. 10 II, MÖD 2012:47, MÖD 2012:48, MÖD 2014:30 och MÖD 2015:17, Mark- och miljööverdomstolens dom i mål nr P 2921-18)

I det sistnämnda målet fastställde Mark- och miljööverdomstolen att ett beslut om bygglov utanför område med detaljplan var att anse som ett sådant beslut som omfattas av Århuskonventionens artikel 9.3 eftersom prövningen skulle ske enligt 9 kap. 31 § PBL, med dess hänvisningar till 2 kap. miljöbalken. Klaganden har anfört att eftersom förevarande mål rör bygglov *inom* område med detaljplan, där miljöprövningarna ska ha gjorts under detaljplanerarbetet, är inte Mark- och miljööverdomstolens resonemang tillämpligt i förevarande mål. Mark- och miljödomstolen delar bedömningen att avgörandet inte är direkt tillämpligt. Avgörandet kan dock i tillämpliga delar appliceras även på förevarande mål, vilket utvecklas nedan.

För det aktuella området gäller som ovan nämnts detaljplan. Enligt 9 kap. 30 § första stycket 2 PBL läst motsatsvis ska bygglov inte beviljas inom detaljplanelagt område om åtgärden strider mot detaljplanen. Enligt 9 kap. 31 b § PBL lämnas dock utrymme för att medge bygglov för detaljplanestridiga åtgärder om avvikelsen är

förenlig med detaljplanens syfte och avvikelserna är liten eller åtgärden är av begränsad omfattning och nödvändig för att området ska kunna användas eller bebyggas på ett ändamålsenligt sätt. Undantaget i 9 kap. 31 b § PBL begränsas dock i sin tur av bestämmelsen i 9 kap. 31 e § 1 PBL av vilken följer att bygglov enligt 9 kap. 31 b § PBL inte får medges om åtgärden kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Prövningen av om en mindre avvikelse kan godtas innefattar alltså en prövning av om åtgärden kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Av förarbetena till bestämmelsen kan vidare utläsas att ett syfte med bestämmelsen varit att åtgärder som avviker från detaljplan och kan antas medföra en betydande miljöpåverkan alltid bör prövas genom en miljökonsekvensbeskrivning, vilket bör göras inom ramen för en planändring (prop. 2013/14:126 s. 185). Enligt mark- och miljödomstolen får denna ordning anses ha till syfte att tillse att den miljöprövning som gjorts inom ramen för detaljplanearbetet är aktuell. Då detaljplanens miljöprövning har gjorts utifrån vad som tillåtit i den antagna detaljplanen skulle ett bygglov som avviker från planen innebära att den lovsökta åtgärden riskerar bli något annat än vad som prövats inom ramen för framtagandet av detaljplanen. Detta utan att miljökonsekvenserna för avvikelserna har utretts. Klaganden har uppgett att den lovsökta åtgärden är mindre ingripande än de åtgärder som prövats i detaljplanens miljökonsekvensbeskrivning. Enligt mark- och miljödomstolen kan inga slutsatser dras om detta utan att en ny miljöprövning görs, vilket framgår av förarbetsuttalandena ovan.

Av det ovan anförda och med beaktande av den konventionsenliga skyldigheten att tillhandahålla allmänheten tillräckliga och effektiva rättsmedel drar mark- och miljödomstolen slutsatsen att det överklagade beslutet är ett sådant beslut som omfattas av artikel 9.3 i Århuskonventionen.

Avseende frågan om Naturskyddsföreningen uppfyller kraven som ställs på sådana föreningar som kan åtnjuta talerätt enligt konventionen gör mark- och miljödomstolen ingen annan bedömning än den länsstyrelsen har gjort. Samman-

fattningsvis finner domstolen att Naturskyddsföreningen har haft rätt att överklaga nämndens beslut.

Utgör den lovsökta åtgärden en mindre avvikelse?

I frågan om den lovsökta åtgärden utgör en mindre avvikelse gör mark- och miljödomstolen ingen annan bedömningen än länsstyrelsen har gjort. Vad Klaganden anfört i mark- och miljödomstolen förändrar inte denna bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 7 juni 2019. Prövningstillstånd krävs.

På mark- och miljödomstolens vägnar

Lars-Göran Bennmarker

I domstolens avgörande har deltagit chefsrådmannen Lars-Göran Bennmarker, ordförande, och tekniska rådet Therese Svedberg.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.